

Reactie van de AVIH op het ontwerp-wetsvoorstel Natuur.

Onze reactie volgt de in de internetconsultatie betrokken documenten.

1. Algemeen
2. De voorgestelde wettekst met artikelsgewijze toelichting
3. De memorie van toelichting

1. Algemeen

Naar aanleiding van nieuwsbericht, leeswijzer en (web)aankondiging internetconsultatie hebben we de navolgende opmerkingen:

Er zit een innerlijke strijdigheid in het **nieuwsbericht 06/10/2011** bij het onderwerp **bossen**: In één zin wordt gesteld: *“omdat het een grote bijdrage levert aan het behoud van de hoeveelheid bossen in Nederland”*.

En in de volgende zin: *“Bij houtkap voor natuurontwikkeling wordt de meld- en herplantplicht afgeschaft, zodat natuurontwikkelingsorganisaties een grotere armslag krijgen bij hun werkzaamheden.”*

Dat valt moeilijk met elkaar te rijmen. Bovendien is er geen definitie gegeven van natuurontwikkelingsorganisaties zodat elke bosbezitter die meent dat hij “natuur” maakt door te ontbossen een vrijbrief wordt gegeven. Daardoor vervalt elke bijdrage aan het behoud van de hoeveelheid bossen in Nederland.

Het is bijzonder dat in een wet die ‘bos’ en ‘natuur’ als oogmerk heeft, de definities van zowel bos als natuur ontbreken.

In de **leeswijzer** wordt duidelijk gemaakt dat er geen instrumenten zijn voor provinciale verantwoording en interbestuurlijk toezicht omdat het generiek toezichtinstrumentarium toereikend zou zijn. Het daarmee voorkomen van bestuurlijke drukte is toe te juichen maar de vraag rijst meteen op welke wijze zal dan wel worden voorzien in de taken die, met betrekking tot bos, te maken hebben met een goede monitoring van de CO₂ opslag, de productie en oogst van hout en biomassa, de biodiversiteit. (brief Stas Bleker dd 16 juni 2011 ref 21040 aan AVIH).

Eén bevoegd gezag, één loket zorgt niet bij voorbaat voor de juiste samenhangende belangenafweging. Nu immers ontstaat het grote risico dat het belang van de instandhouding van de bosoppervlakte ondergeschikt wordt gemaakt aan andere belangen. Dat was nu juist de kracht van een eigenstandige Boswet die op het vlak van instandhouding van de oppervlakte heersend was t.o.v. andere belangen. Dat principe wordt al geweld aangedaan in de tekst van het nieuwsbericht waarmee de wet wordt aangekondigd. Van een samenhangende beoordeling kan derhalve vervolgens niet veel meer worden verwacht.

Op de **website waar de consultatie** is gemeld is ten onrechte bij de doelgroepen geen melding gemaakt van de doelgroep houtoogst, -handel en -verwerkende industrie die een groot belang heeft bij de duurzame functievervulling en behoud van de hoeveelheid bossen.

2. De voorgestelde wettekst met artikelsgewijze toelichting

Art 1.1.1: definitie dunnen: de huidige Boswet en daarop gebaseerde praktijk en jurisprudentie definieert dunnen als: *velling, welke uitsluitend als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand moet worden beschouwd.*

De voorgestelde definitie maakt de bedoeling van dunning onduidelijker en daarmee moeilijker handhaafbaar door te definiëren dat dunning naast verzorging ook is: het vellen “ter ontwikkeling” van de overblijvende houtopstand. “Ontwikkeling” kan zeer breed worden geïnterpreteerd. Vage definities leiden tot handhavingproblemen bij toepassing van vellingen die als “variabele dunning” of “structuurdunning” worden betiteld.

Het aldus herdefiniëren van het begrip dunning leidt ook tot afwijking van het internationaal in de bosbouw gebruikelijke begrip van wat dunning is: dunning is een maatregel ter bevordering van de groei van de blijvende opstand. Niet meer, niet minder.

Ter illustratie hieronder de Duitse, Engelse, Zweedse, Nederlandse en Franse begrippen die dit aantonen: (WIKIPEDIA):

Durchforstung nennt man eine [waldbauliche](#) Pflegemaßnahme, bei der aus einem [Baumbestand](#) eine größere Anzahl Bäume gezielt entnommen wird. Je nach Ziel der Durchforstung werden nur abgestorbene, zusätzlich schwache und fehlgewachsene oder auch schon schlagreife Bäume gefällt. Die allgemeine Zielsetzung einer Durchforstung ist die *Stabilität* eines Baumbestands, die Lenkung der *Baumartenzusammensetzung* und die Lenkung des *Baumzuwachses* ([Holzertrag](#)).

Thinning in [forestry](#) is the selective removal of trees, primarily undertaken to improve the growth rate or health of the remaining trees. This may be done to make the stand more profitable in an upcoming [final felling](#). Overcrowded trees are under competitive stress from their neighbors. Thinning may be done to increase the resistance of the stand to environmental stress such as drought, insect infestation or extreme temperature.

Gallring i [skogsbruk](#) innebär att man avverkar vissa [träd](#) i ett [bestånd](#) men låter majoriteten stå kvar. Gallring är i princip samma sak som [röjning](#), skillnaden består i att beståndet nu vuxit sig så högt att [gagnvirke](#) kan tillvaratas. Gallring ger en mängd fördelar:

- Beståndets tillväxt överförs till ett mindre antal stammar som därigenom blir grövre genom minskad konkurrens och därmed mer värdefulla. Detta leder också till lägre framtida avverkningskostnader eftersom det blir färre stammar som ska hanteras vid [slutavverkningen](#).
- Träd som på grund av skador, röta eller andra problem aldrig skulle kunna utvecklas till värdefullt [timmer](#) kan avvecklas.

Dunning is een term in de [bosbouw](#) die wordt gebruikt bij het weghalen van bomen om de groei van de overblijvende bomen te stimuleren. Dunning zorgt ervoor dat de concurrenten van de aangewezen [toekomstbomen](#) worden gekapt zodat deze meer licht en [voedingsstoffen](#) krijgen.

l'**éclaircie** est une opération consistant à supprimer un certain nombre d'[arbres](#) d'une parcelle au profit de ceux laissés en place. On parle aussi de [balivage](#). L'éclaircie permet à l'arbre d'accroître son diamètre et sa hauteur, au peuplement de se régénérer et de s'assurer une meilleure stabilité face aux accidents climatiques et au propriétaire de valoriser son patrimoine forestier.

De AVIH wil de definitie handhaven uit de huidige Boswet. Er is niet gemotiveerd waarom de definitie zou moeten wijzigen.

Definitie exoot: de definitie en de toelichting erop maken niet voldoende duidelijk dat er een aantal boomsoorten zijn, zoals *bijvoorbeeld* lariks en douglas, die als “gevestigde exoot” deel uitmaken van de Nederlandse biodiversiteit.

Art 1.1.1 toe te voegen: een definitie van/op te nemen in MvT: geen andere bevredigende oplossing: alternatieve oplossing die met objectieve, verifieerbare informatie is onderbouwd en economisch haalbaar is.

Art 1.1.2: definitie vellen: is onjuist. Het suggereert dat vellen slechts “rooien” zou zijn en daarmee ook alle andere handelingen (zoals om/afzagen en kappen) zou omvatten die “de dood of ernstige beschadiging” tot gevolg *kunnen* hebben. Jurisprudentie, spraakgebruik, woordenboek en andere wetteksten alsmede het begrip kapverbod sluiten hier totaal niet op aan. De definitie levert ten onrechte de suggestie dat vellen in rechtstreekse relatie staat tot *dood of ernstige beschadiging* terwijl het in 99% van de gevallen juist gaat om de uitvoering van een reguliere beheersmaatregel die met het oog op het verkrijgen van een vitale houtopstand wordt uitgevoerd.

Het in art 4.3.2 vervatte “*tenietgaan van houtopstanden, anders dan door vellen*” omvat zowel rooien (het met stobbe, wortels en al verwijderen van houtopstanden) als veevraat, stormschade, brand, insecten, schimmel, e.d.. Hier staat “rooien” wèl in de goede context.

Voorgestelde definitie, op te nemen onder art. 1.1.1: het om/afzagen of kappen van bomen van een houtopstand bij dunning alsmede het geheel of gedeeltelijk om/afzagen van een houtopstand.

Art 1.5: In de opsomming van lid 3 ontbreekt: beleid met betrekking tot bossen, hun biodiversiteit, hun hout en biomassa productie en -oogst, hun CO₂ opslag en hun sociaaleconomische betekenis.

Art 1.6 / 1.7: In de opdracht (art 1.6) aan de Provinciale Staten (b)lijkt bos als zodanig te ontbreken. Dat behoeft correctie. Eens te meer omdat volgens art 1.7 de minister alleen toeziet op naleving art 1.6.2. De toezichthoudende rol wordt óók verwacht m.b.t. de realisering van de doelstelling van deze wet m.b.t. bos: instandhouding bosoppervlakte.

Art 1.8: Vervallen daarmee de gedetailleerde gedragscodes voor de niet-Natura 2000 gebieden (na de aflooptermijn van de huidige)? Indien dat de bedoeling is wordt dat zeer van harte onderschreven als een zeer terechte invulling van verminderde lastendruk.

Art 1.8.1: gaat over ‘voldoende zorg’ voor dieren en planten en voor Natura 2000 gebieden. Is het een correcte interpretatie dat in art 1.8.2 de invulling van “voldoende zorg” is gedefinieerd voor dieren en planten èn voor Natura 2000 gebieden en dat bovendien voor Natura 2000 gebieden daarenboven óók nog het beschermingsregime voor vogels in art 3.1 en voor dieren en planten in art 3.5 van toepassing is?

Art 2.3.4 en 2.3.5: het is onduidelijk wat nu de status is van beheersplan, ander plan, programma of visie dat “geheel of mede” betrekking heeft op het Natura 2000 gebied. Kennelijk kunnen “ander plan/programma/visie” zowel bestaan in plaats van “beheerplan” of *naast* het “beheerplan”, terwijl niet is voorzien in een AWB vaststellingsprocedure als bedoeld in art. 2.3.1. en niet in een termijn als bedoeld in art 2.3.4.

Art 3.1.4: Het bekende(re) begrip “*verontrusten*” is hier kennelijk vervangen door “*storen*”. (terwijl **art 3.5.2** spreekt over *VERstoren* van dieren). Dat komt door letterlijke overname van de betreffende teksten uit Vogel- resp. Habitatrichtlijn.

Het is gewenst eenheid van begrip te hanteren in de uitleg/interpretatie ervan, temeer daar in de artikelsgewijze toelichting hieraan geen beschouwing wordt gewijd terwijl huidige gedragscodes nog refereren aan het begrip verontrusting. Dat geldt ook voor de overeenkomstige toepassing van art 3.1.5 voor *dieren*: het verbod op (ver)storen / verontrusten is niet van toepassing indien de

(ver)storing / verontrusting niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende *vogel* resp. diersoort.

Art 4.1.a: Het is niet duidelijk hoe de begrenzing van de bebouwde kom Wegenverkeerswet in het landschap of op kaart is te vinden. De bebouwde kom Boswet is op kaart vastgesteld. De bebouwde kom Wegenverkeerswet is alleen herkenbaar aan het 50 KM bord op de wegen?

Art 4.1.f: Ten onrechte worden deze beplantingen voor zover bestaande uit populieren en wilgen uitgesloten van de herplantplicht. Daardoor wordt een belangrijke houtproductie potentieel te niet gedaan en bovendien worden landschappelijke waarden aangetast.

Art 4.1.g: waar a t/m f betrekking hebben op houtopstanden/beplantingen/bomen gaat h. over de *handeling* periodiek vellen (van griend- en hakhout).
Volstaan kan worden met: g: griend- en hakhout.

Art 4.3.3 en 4.3.4: dit impliceert dat er 12 verschillende verordeningen kunnen ontstaan. Het is wenselijk dat ten minste in deze wet wordt bepaald dat deze verordeningen en ontheffingen in geval herbepanting op andere grond wordt toegestaan, er niet eerder zal worden geveld dan dat de compensatie is gewaarborgd door een uitgevoerde aanplant. (“eerst planten dan vellen”). Daartoe is toe te voegen in het lid 5: na onder meer betrekking hebben op: *zekerheden ter waarborging dat die ander beplanting wordt uitgevoerd alvorens de velling toe te staan.*

Art 4.3.5: *kunnen* moet worden *zullen* en het beperkte *natuurwaarde* moet worden *waarden*, zodat ook de andere waarden kunnen worden meegewogen.

Art 4.4: anders dan in het nieuwsbericht aangekondigd heeft de “omvormingsvrijstelling” alléén betrekking op Natura 2000 gebieden. **Is dat een juiste interpretatie?**

Omdat **instandhouding** maatregelen (en niet **ontwikkelings** maatregelen) in een goedgekeurd beheersplan moeten zijn opgenomen is er geen reden om ook nog een *algemene* omvormingsvrijstelling in de wet op te nemen: immers de wet heeft een “eeuwige en onbeperkte” geldigheid, terwijl de maatregelen ter instandhouding al na een bepaalde periode zullen/moeten zijn gerealiseerd. Niet valt in te zien dat het vellen van bos in een Natura 2000 gebied – voorzover dat al bijdraagt aan de **instandhouding** doelstelling waarvoor het gebied is aangewezen – niet behoeft te worden gecompenseerd door aanplant op andere grond (al dan niet grenzend aan of binnen een (ander) Natura 2000 gebied).

Omvorming is niet te zien als een passende maatregel t.b.v. de **instandhouding** als bedoeld in Vogel- en Habitatrichtlijn. Het vellen van bos zonder herplant tast immers de habitat’s aan van de soorten die zijn beschermd op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn.

Art 4.4.c: Het is ongewenst dat de minister de wet die “*een grote bijdrage levert aan het behoud van de hoeveelheid bossen in Nederland*” zelf weer ineffectief kan maken door subsidiemaatregelen waarvoor slechts een ministeriële regeling is vereist. Indien dit al zou moeten is ten minste een Algemene Maatregel van Bestuur nodig waarover de Tweede Kamer zich vooraf kan uitspreken.

Art 4.6.a: gelet op de discussie over het bestaansrecht van PBO’s zoals Bosschap is het noodzakelijk hiervoor een *plan B* te formuleren voor het geval de registratie bij het Bosschap komt te vervallen (door in de wet zelf de oppervlakte-eis die het Bosschap in de praktijk hanteert op te nemen).

Art 6.1: Het is gewenst ook een bepaling op te nemen die regelt dat boseigenaren in – of nabij – een Natura 2000 gebied die schade ondervinden als gevolg van de uitvoering van maatregelen als bedoeld in art 2.2 eveneens een tegemoetkoming in de geleden schade wordt verleend. Een voorbeeld hiervan is het verhogen van de waterstand als gevolg waarvan goed groeiende opstanden verzuipen en verloren gaan.

Art 8.4: zie de opmerking hierboven bij art.4.6.a.

Art 9.5.1: indien de betekenis hiervan zou zijn dat de Boswet ministeriële regelingen ter zake van SBB en RWS (Regeling ontheffing RWS dd 27 juli 1999, stcrt 1999, 143) en Regeling verlening ontheffingen aan Staatsbosbeheer dd 24 februari 2000, Stcrt 2000, 40) onverminderd van kracht blijven, dan wordt daartegen bezwaar gemaakt. Met de intrekking van de Boswet als bedoeld in art 11.1a dient ook de generieke omvormingsvrijstelling voor SBB te vervallen. Temeer omdat het in de lijn van het wetsvoorstel is om de provincie de beheersplannen van SBB te laten beoordelen en op dit punt voor alle eigenaren, m.u.v. Defensie en I&M (Rijkswaterstaat), één en dezelfde lijn te trekken.

3. De Memorie van Toelichting

Er zijn in de MvT een aantal zaken die worden aangevoerd die niet of niet volledig juist zijn en daarmee ten onrechte worden aangevoerd als motivering voor keuzen die in de nieuwe wet zijn gemaakt. Achtereenvolgens:

De **Boschwet 1922** en de **Boswet 1962** worden (o.m. pag. 40) ten onrechte toegedicht dat ze vooral tot doel hadden de productieaspecten van bos te beschermen. Dat is onjuist. Beide wetten hadden/hebben tot doel de oppervlakte bos in stand te houden, los van de functie die het bos(perceel) heeft voor de grondeigenaar of de maatschappij. De wetten bevatten dan ook geen artikelen die betrekking hebben op productieniveaus, boomsoorten of wat dan ook. De enkele verwijzing naar eventuele compensatie op andere grond die van vergelijkbare kwaliteit dient te zijn refereert niet alleen naar de productiekant ervan, maar evenzeer naar de vergelijkbare ecologische potentie die moet worden gerealiseerd bij compensatie van de herplant op andere grond. Zie bijvoorbeeld de ANWB Kampioen uit 1937 die toen al melding maakte van de natuurbeschermingsdoelen die dankzij de Boschwet worden gerealiseerd.

http://books.google.nl/books?id=FJldvd_ZxGAC&pg=PA350&lpg=PA350&dq=Boschwet+1922&source=bl&ots=ccdjevfyJsH&sig=5yMvOO4nkr8pEU0AKGgW4fbON9o&hl=nl&ei=bXWkTsnUK8WG-wbJr4Q-&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=5&ved=0CDQQ6AEwBA#v=onepage&q=Boschwet%201922&f=false

Bosomvorming

De generieke vrijstelling voor bosomvorming wordt mede beargumenteerd (pag. 185) vanuit de **motie Jacobi** (voorgesteld tijdens overleg op 16/09/2009 en met algemene stemmen aangenomen, alleen PVV tegen) en de Nota Open Bos (26/11/1992 aan de Kamer gestuurd NBLF 9211741). Daaraan kan echter geen dragende motivering worden ontleend. Immers de motie Jacobi had enkel en alleen betrekking op de Waddeneilanden en refereert eraan dat *“compensatie van de kap op een ander perceel, op bosbouwkundig verantwoorde wijze over minimaal dezelfde oppervlakte, vanuit de beperkte ruimte op een eiland onmogelijk is.”* Cruciaal element in de motie is de beperkte fysieke ruimte van een eiland. Wat daarvan ook overigens zij, de rest van Nederland is geen eiland. Deze motie kan dus niet dienen als rechtvaardiging voor compensatievrijstelling in heel Nederland.

De **Nota Open bos** is weliswaar aan de Tweede Kamer aangeboden in 1992, maar is daar nooit behandeld. Van instemming ermee door de Tweede Kamer is derhalve geen sprake. Overigens is belangrijk is dat het voorgestane beleid betrekking had op MAXIMAAL 33.000 ha gesloten bos (waarvan 26.500 ha als *natuurterrein is geregistreerd* in de bosstatistiek van 1964-1968 en de resterende oppervlakte (7100 ha) heeft betrekking op *bepaalde* restanten van specifieke terreintypen nl. hoogveen, moerassig laagveen en stuifzand). Indien al de inhoud van de nota Open Bos toch mede richtinggevend zou moeten zijn voor de inhoud van ontbossing/omvorming argumenten en wetsartikelen (art 4.4) dan is een uitgebreider en gedetailleerdere tekst nodig dan nu geleverd om recht aan te doen aan de inhoud ervan. De wettekst en presentatie ervan leveren op dat er veel meer ruimte ontstaat voor ontbossing dan ooit bedoeld in deze Nota.

De ecologische onderbouwing van de noodzaak tot omvorming in geval van omzetting van bos naar stuifzand ontbreekt. Zie o.m.: http://www.tripleee.nl/bestanden/Artikel_Zand_er_over.pdf

Ook valt niet in te zien dat (pag. 185) *“omvorming dus regelmatig aan de orde kan zijn”* omdat één derde van de **Natura 2000** gebieden uit bos bestaat. Bepaald niet zonder geruststelling is de uitleg: *“Het kan dan gaan om passende en instandhoudingmaatregelen in de zin van art.6, eerste lid van de Habitatrictlijn, waarvoor het beheersplan voor het betrokken gebied veelal het kader zal bieden. Dergelijke maatregelen worden de komende tijd in samenspraak met alle betrokkenen ingevuld in de beheerprocessen. Vellingen maken veelal deel uit van een samenhangend pakket aan maatregelen”*. Uit tal van situaties – zie onder meer de vele Kamervragen, krantenberichten en websites van actiegroepen in de afgelopen jaren – is gebleken dat lang niet “alle betrokkenen” zich kunnen vinden in de voorgestelde maatregelen. Sterker nog: het draagvlak voor “natuur” en begrip voor houtoogst als ordentelijke beheersmaatregel staan onder grotere druk dan ooit. De vraag die moet worden beantwoord is of de Habitatrictlijn zodanige verplichtingen met zich brengt dat daarvoor de nationale wetgeving opzij wordt gezet (i.e. Boswet met herplantplicht en zo al niet ter plaatse uitgevoerd op dezelfde grond dan door compensatie op andere grond). Wát is hier slechts Nederlandse interpretatie en wát is hiervan Europese dwingende wetgeving die heersend zou zijn boven de nationale wetgeving?

Het risico op afbreuk aan het behoud van de hoeveelheid bossen in Nederland wordt nog vergroot door in specifieke, ministeriële, subsidieregelingen (SILG en SKNL) op te nemen dat het voor inrichtingsmaatregelen in **de ecologische hoofdstructuur** nodig kan zijn om bijvoorbeeld t.b.v. hydrologisch herstel vrijstelling te verlenen van de meldplicht en herbeplantingsplicht. Dat vervolgens een dergelijke vrijstelling wordt beargumenteerd met: *“dat voorkomt ook bestuurlijke en administratieve lasten”* is als het vrijstellen van een boete voor te hard rijden of door het rode licht rijden. Het valt niet in te zien hoe aldus geformuleerde subsidieregelingen bijdragen aan het beschermingsregime dat de ecologische hoofdstructuur zou moeten bieden aan bossen. Een structuur waarvoor bovendien de exacte begrenzing op kaart nog niet beschikbaar is.

Er valt ook niet in te zien dat *wèl compenserende herplant* wordt voorgeschreven voor ontbossing die nodig is om *economische en ruimtelijke ontwikkelingen* (waarvoor immers het beschermingsregime niet prohibitief is omdat het niet het kappen van bomen belet, maar wèl verplicht tot het herplanten eventueel op een andere locatie) en *niet voor als ecologische ontwikkelingen geziene omvormingen*.

De bosinstandhoudingdoelstelling van de nieuwe Natuurwet wordt door dit alles niet gerealiseerd. Voor het bos maakt het immers niets uit of het nu zou moeten verdwijnen om zogenaamde ecologische redenen of om redenen van economische ruimtelijke ontwikkeling.

Dat de huidige **Boswet goed wordt nageleefd** (enerzijds) en er (anderzijds) een kostendaling van 8% voor ondernemers is te verwachten is door afschaffing herplantplicht is onjuist. Immers al in 2006

stond vast dat er sprake was van onvoldoende tot geen inspanning op het vlak van naleving Boswet door het Rijk. Daarover is door de AVIH in 2006 en 2007 gerapporteerd aan het ministerie van LNV (heren Goedhart en Roording) met de notitie "Boswetteloosheid bij het RIJK".

De berekening van 8% kostendaling voor ondernemers spreekt niet tot de verbeelding. De enige ondernemers die dit genoeg kunnen smaken zijn zij die ontbossen (met subsidie!) en geen kapmelding hoeven te doen en geen herplantplicht hoeven te vervullen.

Hout onderwerp van grondstoffen notitie. Verwezen wordt (pag. 180) naar brief dd. 15 juli 2011 inzake Grondstoffenvoorzieningszekerheid. Dat gebeurt in een context van opsomming van waarden van het Nederlandse bos. Ter zake van de waarde duurzame houtproductie en biomassa wordt de opmerking gemaakt dat Nederland nog steeds meer dan 90% van het gebruikte hout importeert. Dat is op zich zelf juist en dwingt derhalve tot een grotere aandacht voor het kunnen leveren van een grotere bijdrage uit Nederland zelf.

Het is relevant hier de kanttekening bij de notitie grondstoffenvoorzieningsbeleid te maken dat, voor zover hout erin wordt genoemd, die hoofdzakelijk refereert aan tropisch hardhout uit een beperkt aantal landen die in het IDH programma zijn opgenomen. De verwijzing naar deze notitie is van erg beperkte betekenis voor het Nederlandse bos, het onderwerp van deze wet. Het IDH programma heeft geen betrekking op grondstoffenbeschikbaarheid als zodanig maar alleen op het aantoonbaar kunnen maken van goed bosbeheer dat hout voor de (Nederlandse) markt levert.

Internationale bescherming van het bos. Uit de tekst spreekt niet het bewustzijn dat de nieuwe EU Timber Regulation, die het risico van illegaal hout op de Europese markt zal verkleinen, ook rechtstreeks van toepassing is op het Nederlandse bos. Het kernbegrip is niet: *het binnenbrengen* van hout in Nederland, maar het *voor de eerste keer op de Nederlandse markt brengen*. Daarmee is deze wet ook onverkort van toepassing op de Nederlandse bouseigenaar die geveld hout op de markt brengt en voor de rondhouthandelaar die hout op stam heeft gekocht van een Nederlandse of buitenlandse bouseigenaar. Hoe verhoudt zich de wettelijk mogelijk gemaakte bosvorming in het kader van de Natuurwet tot deze wetgeving? Deze vraag heeft een juridisch component maar ook een maatschappelijke. Immers maar al te vaak worden de nationale wetgevingen bekritiseerd die in sommige landen (bijv. Indonesië, Brazilië, Maleisië) de ontbossing mogelijk maakt voor soja en palmolieplantages. In effect maakt het voor het bos niets uit of het wordt geruimd voor een zandverstuiving of vlindercorridor of voor een palmolieplantage. Weg is weg.

Herbeplanting op bosbouwkundig verantwoorde wijze. Weliswaar staat in de MvT (pag. 233) een enkel woord over dit begrip, maar merkwaardigerwijze wordt voor uitleg slechts verwezen naar het begrip *Bosbouwkundig verantwoord handelen zoals gehanteerd in de ErBo regeling in art 1h*. Gemist wordt echter dat beide begrippen in deze context van herbeplanting hebben te slaan op de keuze van boomsoort, kwaliteit van plantmateriaal en plantwerk. (grondbewerking, rasteren e.d.) aangepast aan de groeiplaats. En voor wat betreft de eventuele keuze voor natuurlijke verjonging bovendien op de zekerheid dat van een goede zorg in de jeugdfase van de bezaaiing sprake is.